

כיבוד אב ואם

ביאורים הלכות וסיפורים בעניין כיבוד אב ואם

בס"ד • פרשת מקץ – ויגש שנת תשפ"ב לפ"ק • גליון מס 19

סיפור לשבת

סיפור נורא מאוד מסופר על הרה"ק ר' אליעזר מוויזניץ זצ"ל בעל "דמשק אליעזר". בערב שבת אחד בשעה שהעביר את הפרשה שניים מקרא ואחד תרגום, כשאחזו כבר בפסוק האחרון מהפרשה נכנס אביו הרה"ק ה"אהבת ישראל, זי"ע ושאל אותו משהו, תיכף כששמע השאלה הפסיק להעביר את הפרשה וענה לאביו על שאלתו. כאשר יצא אביו, התחיל עוד פעם להעביר את הפרשה מתחלה, כיון שלדעת האר"י הקדוש זי"ע כדאי להשתדל שלא להפסיק בשעת קריאת שניים מקרא ואחד תרגום, מתחילתה ועד סופה, לפליאת אחד מתלמידיו שנכח בשעת מעשה, ושאלו, אם אביך היה מחכה דקה אחת מה היה קורה? ועכשיו צריך הינך להתחיל מהתחלה עוד פעם! פנה אליו ה"דמשק אליעזר" ואמר לו, כיבוד אב ואם מצותה מן התורה, איזה ערך יש לשניים מקרא ואחד תרגום שלי, אם אתן לאבי לחכות אפילו רגע אחד.

למען יאריכון ימיו

היות שזה זמן רב שהגליון יו"ל לזכות את הרבים במצות כיבוד אב ואם, ולאחרונה הוספנו בעז"ה מבצעים שונים בתלמודי תורה חשובים לזרז את בני הנעורים בילדותם במצות כיבוד אב ואם, ועוד ידינו נטויה בעז"ה להוסיף בעוד תתי"ם חשובים, אולם ההוצאות מרובות,

ואשר על כן הנני בבקשה מאת נדיבי לב לבוא לעזרתנו,

ובוודאי זכות המצוה הגדולה הזאת אשר שכרה מפורש בתורת משה למען יאריכון ימיו, בעוה"ז ובעוה"ז יגן ויושיע לכל המסייעים ברוח נדיבה ויוושעו בכל מילי דמיטב ברו"ג אכ"ר.

לתרומות והנצחות עם כרטיס אשראי בכל עמדות נדרים פלוס, וכן בטלפון

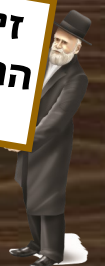
03-7630543

לבחור את קופת 'חסדי ישעיה' מס' 5070, ולציין עבור ארגון כבוד אב ואם

רוצים שאלפי אנשים ישמעו את סיפורכם האישי ויתחזקו במצות כיבוד אב ואם ולזכות להיות ממזכי הרבים?

העבר עוד היום את סיפורך האישי/רעיון של חיזוק וכו' לכתובת מייל: 058326r@gmail.com וזכית להיות ממזכי הרבים לכל ענייני העלון וההפצה, וכן לתרומות אפשר לפנות לפ"ל: 05832-61208

זיכוי הרבים

שאלה:

האם צריך לחנך את הבן לכיבוד אב ואם ומאיזה גיל חייב לחנכו?.

תשובה:

הנה מצוות חינוך בכללות בכל התורה כולה אינו תלוי בגיל מסוים וכדו', רק בכל תינוק הוא לפי חריפותו וידיעתו בכל דבר, כגון היודע מענין שבת חייב לשמוע קידוש והבדלה, היודע להתעטף בהלכה חייב בציצית וכן כל כיוצא בזה וכמו שכתב המגן אברהם בסי' שמ"ג סק"ג ובנו"כ שם.

וא"כ לפ"ז תינוק המדבר קצת ומבין עניני כיבוד ומורא צריך לחנכו בזה, וכגון שיקום לפני אביו ואמו, ושלא ישב במקומם וכדו', והכל לפי הענין.

אולם כמובן שכל ערום יעשה בדעת, וכמש"כ בשו"ע סי' ר"מ סי"ג בזה"ל: אסור לאדם להכביד עולו על בניו ולדקדק בכבודו עמהם שלא יביאם לידי מכשול אלא ימחול ויעלים עיניו מהם, שהאב שמחל על כבודו מחול, ע"כ, (וברעק"א יפ"ת שם דהיינו דנפטר מעונש אבל מ"מ אכתי מצוה איכא) והיינו שלא ירבה לבקש מהם דברים שונים, אבל יסודי הדברים של מצות כיבוד ומורא בוודאי אפשר לחנך.

וכמובן שאין זה סותר הקרבות והדיבוק מבן לאב וכמ"ש בחתם סופר פר' תולדות בשם רבו הגר"נ אדלר זצ"ל שיעקב דיבר לאביו לשון נוכח כדבר שבני ישראל מדברים אל אבותיהם מאז לגודל הקרבות, משא"כ עשו, שמר יקום אבי, עי"ש.

לשאלות והערות והארות

אפשר להתקשר לרב:

בפלאפון מס': 0527126175

או באימייל: A7126175@gmail.com

דבר
ה'זו
הלכה

סיפורים על גודל מצוות כבוד אב ואם

סיפר הגאון רבי י.ז. שליט"א: מעשה שהיה בבעל תשובה שנוכד לו בן, ואביו - שלא חזר בתשובה ולא שמר מצוות - ביקש ממנו את הסנדקאות..

הבן הודיע לאביו שלא יוכל למלאות את בקשתו, כיון שלא יעלה על הדעת שכסנדק ישמש מי שמחלל שבת בפרהסיא.

מששמע האב על כך, הודיע לבנו שאם יתן לו סנדקאות הוא מבטיחה מעתה ואילך לשמור שבת. הבן בא אלי בשאלה, האם עכשיו לתת לאביו, למרות שהוא אינו עונה לכאורה על ההגדרה של הרמ"א, שהרי עד היום הוא כן חלל שבת, או שמא בגלל ההבטחה שלו לשמור שבת מעכשיו כדאי לתת לו? אז שאל למרן הגרי"ש אלישיב שליט"א שפסק, שבדאי לתת לאבא, שהרי אין לך זכות גדולה יותר לתינוק מאשר זו, שסבא שלו ישמור שבת בגללו.

ועוד מעשה המראה כיצד עזר הבן לאביו שבעולם העליון:

סיפר מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל: יהודי יקר היה בירושלים, ושמו רבי אליהו בן רבי משה. שמח היה האיש ומאיר פניו לכל אדם. יום אחד הבחינו ידידיו ומכריו כי פניו של רבי אליהו אינם כתמול שלשום. הבעת עצבות נראתה בפניו. ניכר היה כי משהו רצינו מציק לו ביותר, והוא לא מצא מנוח לנפשו. היה זה חלום שחלם, וזהו סיפור החלום כפי שהוא סיפר: "מזה כמה לילות מופיע אבי זצ"ל בחלומי כשהוא לבוש בבגד לבן וצח כשלג, אך כתם שומן גדול בולט בחזיתו, והנה אמי מבקשת מאבי שיפשוט את הבגד, והיא תכבס את הכתם, אך הוא עונה לה בתקיפות: לא! דבר זה רק בני אליהו מסוגל לעשות, ולא את!" רבי אליהו סיים את סיפורו באמרו: "איני יודע מה אני צריך ויכול לעשות למען אבי זצ"ל".

רבי אליהו לא נח ולא שקט, הוא נסע לקברות צדיקים, התפלל בדמעות שלישי וביקש מהקב"ה שיאיר את עיניו ויורה לו מה עליו לתקן למען נשמתו של אביו.

ה' עזר לו והכניס רעיון במוחו: עליו לעבור שוב על שטרי חובותיו של אביו, הגם שכבר החזיר את כל חובות אביו, שמא חלה טעות בחשבונות...

מיד בדק רבי אליהו שנית את כל ערמת השטרות של אביו, ומה גדולה הייתה תדהמתו כאשר מצא פתק קטן המציין חוב קטן שגותר, ואשר בטעות חשב שפרעו.

בו ביום הזדרז רבי אליהו ושילם חוב זה, ואכן עוד באותו לילה הופיע שוב אביו בחלום, אך הפעם היה הבגד צח ולבן ללא רבב, וחיוך היה נסוך על פניו.

מרן החזון איש זצ"ל הורה, כי כשמחפשים שידוך טוב לבחור, יש לברר על שתי תכונות שתהיינה במדוברת, והן אלו המעידות על אישיותה ועל מידת יראת שמים המצויה בה: צניעות וכיבוד הורים.

אירע שהציעו שידוך לבחור, והתברר כי הבת מסורה להוריה מאוד, חשש הבחור שמא תמשיך בכך לאחר נישואיה ותזניח בשל כך את ביתה החדש, ובא לשאול את מרן החזון איש על השידוך, בהדגישו שחובות האישה לבעלה קודמות לחובותיה כלפי הוריה.

השיב מרן החזון איש בפסקנות, שבת המכבדת את אביה ואת אמה, מובטל כי תכבד גם את בעלה, כי יש לה מידות טובות ויראת שמים.

סיפורים על גודל מצוות כבוד אב ואם

במטוס שהמריא אל מעבר לים ישבו זה לצד זה הגאון הגדול רבי יעקב קמנצקי זצ"ל, ולהבדיל, יהודי מרחוק מעולמה של תורה, היהודי התבונן בגאון הגדול רבי יעקב קמנצקי זצ"ל ובנכד שליווהו, ולא הצליחו לכלוא את התפעלותו מהכבוד הרב שחלק הנכד לסב.

בסוף הטיסה שאל האיש את רבי יעקב: "כבוד הרב, איני מכירך, אבל דבר אחד מוציא אותי משלוותי: במשך מספר שעות, מאז עלינו על המטוס, אני עוקב אחריכם, אני רואה את הבחור הצעיר שלצדך, שהבנתי כי הוא נכדך - והוא פשוט אינו נח אף לרגע, ועושה כל שביכולתו כדי לעזור לך ולספק צרכיו של סבא שלו בכבוד יוצא מן הכלל!

מעולם לא נתקלתי במציאות כזו, שבה נכד צעיר בן זמננו מתמסר כך לסבא שלו ומדבר אליו בעדינות כמו אל מלך. אני מנסה להיזכר מתי הגיעו נכדיי לבקרני בפעם האחרונה... אין להם זמן עבור הסבא שלהם, הם בקושי יודעים שאני קיים. האם תוכל לתת לי הסבר לעניין?"

נענה רבי יעקב והסביר: "אנו מאמינים בני מאמינים שנולדנו מאדם הראשון, יציר כפיו של הקב"ה, ועל כן ודאי שהבן יכבד את אביו, והנכד את סבו, שכך האב והסב והדור שלפניהם קרובים יותר לאדם הראשון! לעומת זאת, הכופרים, הטוענים שכביכול האדם נוצר מקוף - מה מקום יש להם לכבד את הסב, הקרוב, יותר אל הקוף לשיטתם המוטעית והכפרנית?"

נדהם האיש, וישב תפוס הרהורים זמן רב, במושב שלצדו הוסיף הנכד לשרת בכבוד ובאהבה את סבו הדגול, הקרוב בקרבת אמת לנותן התורה.

התורה אומרת לנו: "אנוכי ה' אלוקיך" (שמות כ, ב), ובהמשך כתוב: "כבד את אביך ואת אמך, דבר זה מלמדנו שהכבוד המגיע להורים דומה לכבודו של מקום .

רב יוסף היה אומר בכל פעם כאשר נכנסו הוריו לחדר: "אקום מפני השכינה שבאה!" (קידושין לא, ב) יתרה מכך, כאשר אנו מכבדים את הורינו, אנו בעצם מכבדים גם את עצמנו. מי שחש חיבור להוריו, מבסס את הקשר שלו עצמו עם הדורות הקודמים, עד אברהם אבינו ואדם הראשון.

סיפר אחיו של הגאון הצדיק רבי דניאל פריש זצ"ל מחבר ספר 'מתוק מדבש' על הזוהר הקדוש, כי רבי דניאל מתוקף היותו חסיד ופרוש, לא היה אוכל בשום בית או אירוע. לכל מקום אליו היה מוזמן, היה מגיע עם אוכל בציקלוננו. אבל מדי ראש חודש היה יורד לבני ברק מקום מגורי הוריו יושב ארוכות ודורש בשלומם, מספק את כל צרכיהם וגם יושב ושותה כוס תה חם ואוכל עוגה.

אנחנו בני המשפחה ידענו כי הוא לא אוכל בשום מקום גם לא אצל בני המשפחה ושאלנו אותו לפשר המנהג לאכול אצל ההורים, רבי דניאל ענה: בכיבוד אב ואם אין חומרות.

